

Warszawa 2007

EGZAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO

Witaj!

Uważnie przeczytaj wszystkie teksty i polecenia, najlepiej dwa razy. Jeśli trzeba, wracaj do nich. Postaraj się udzielać wyczerpujących odpowiedzi. Nie cytuj. Komisji egzaminacyjnej oddaj wypełniony i sprawdzony przez siebie arkusz. Na pracę masz 90 minut. Życzymy twórczych pomysłów! Powodzenia!

“Spacerkiem po Warszawie”

Część I

Uważnie przeczytaj tekst, a następnie odpowiedz na pytania. Pamiętaj, że tylko jedna odpowiedź jest prawidłowa.

O ile przed wojną Warszawa była Paryżem Północy, o tyle po wojnie spadła do roli brzydkiego miasta, które porównuje się bez przerwy z odwiecznym konkurentem - Krakowem, na korzyść tego ostatniego oczywiście. Pojawia się też określenie największej polskiej wsi, które jednak bardziej odnosi się do ludzi niż do miejsca.

Warszawa jest inna, nie tak uporządkowana i jednolita jak Kraków. Na dzisiejszy obraz stolicy wpłynęły wojenne zniszczenia, bo nie wykorzystano faktu, że miasto uległo prawie całkowitemu zrównaniu z ziemią. Zamiast wznieść wszystko od nowa, zabrano się do odbudowy niektórych, co bardziej reprezentacyjnych fragmentów - zespołu Starówki, części Traktu Królewskiego, potem Zamku Królewskiego i Ujazdowskiego. Jednocześnie powstawały nowe inwestycje - trasa W-Z, Wisłostrada czy Trasa Łazienkowska i wreszcie całe dzielnice wypełnione gigantycznymi, ustawionymi pod sznurek mrówkowcami.

Przy ekspresowych budowach powstało tak dużo pustych przestrzeni i niedokończonych placów, że Warszawa, trzeba przyznać, stała się niezbyt przytulnym, a przy okazji całkiem niezrozumiałym miastem. Niestety jeszcze do dziś przypomina ogromny patchwork, na którym kawałki kolorowego materiału w ciekawy deseń pozszywane są ze zgrzebnym, burym sukniem. Ten ładny materiał to pałace, kościoły, pomniki, pojedyncze domy, rzadko cała ulica o zwartej, harmonijnej zabudowie.

Na dodatek właściwie trudno powiedzieć, gdzie znajduje się centrum - nie zobaczysz go ani na mapie, ani w rzeczywistości. Umownie określa się tą nazwą okolice Pałacu Kultury, choć dla niektórych jest nim Nowy Świat lub Starówka.

1. Z jakim miastem konkuruje od wieków Warszawa?
 - Paryżem
 - Krakowem
 - Poznaniem

2. Niektórzy nazywają Warszawę "największą polską wsią", ponieważ:
 - jej mieszkańcy zajmują się rolnictwem
 - wielu warszawiaków przyjechało do stolicy w poszukiwaniu pracy ze wsi i miasteczek Polski
 - władzę w stolicy sprawuje sołtys
 - składa się z wielu małych wiosek połączonych ze sobą

3. Autor tekstu wspomina o prawie całkowitym zrównaniu Warszawy z ziemią. Oznacza to, że:
 - miasto przeżyło trzęsienie ziemi
 - w XIX w. Warszawę zrównali z ziemią zaborcy
 - Warszawa została w znacznej mierze zniszczona podczas Powstania Warszawskiego /II wojny światowej/

4. Jakimi słowami zastąpiłbyś wyrażenie "reprezentacyjny fragment miasta". Zwróć uwagę na znaczenie wyrażenia w całym zdaniu:
 - należący do reprezentacji Wojska Polskiego
 - będący wizytówką miasta
 - wywołujący mieszane uczucia

5. W tekście zostało użyte słowo mrówkowiec. W zdaniu oznacza ono:
 - zwierzę, które żywi się mrówkami
 - kopiec zbudowany przez mrówki
 - budynek, w którym jest bardzo dużo mieszkań

6. Wskaż wypowiedź, która nie jest opinią:
 - Warszawa stała się niezbyt przytulnym i całkiem niezrozumiałym miastem.
 - W Warszawie powstały nowe inwestycje - trasa W-Z, Wisłostrada czy Trasa Łazienkowska.
 - Wcześniejszy rozwój Warszawy nie zawsze był racjonalny.

7. "Warszawa przypomina dziś patchwork, na którym kawałki kolorowego materiału pozszywane są ze zgrzebnym burym sukniem". Jaką zasadę wykorzystano w budowie tego porównania?

- harmonijne zestawienie dwóch elementów
- kontrast
- brak jakiegokolwiek zasady

Część II

Przeczytaj uważnie tekst i wykonaj związane z nim polecenie.

Pałac Kultury i Nauki położony jest w centrum Warszawy. Dominuje nad stolicą, pełni nawet funkcję drogowskazu dla nieznanających miasta przybyszów.

Jest to najwyższy budynek w kraju, na budowę którego zużyto podobno 40 mln cegieł. Wybudowany został w zaledwie trzy lata i oddany do użytku w 1955 roku, jest dziełem radzieckiego architekta Lwa Rudniewa.

Obecnie Pałac Kultury jest siedzibą wielu firm oraz instytucji. W centralnej części Pałacu znajduje się kino Kinoteka. Od strony ul. Marszałkowskiej mieszczą się teatry: Dramatyczny i Studio. Obydwa cieszą się dużą popularnością, szczególnie wśród młodych ludzi. Od strony ul. Świętokrzyskiej wchodzi się do Pałacu Młodzieży z krytą pływalnią, teatrem kukiełkowym "Lalka" oraz Muzeum Ewolucji /czynne wt.-sob. 8.00-16.00, ndz. 10.00-15.00/. Największą atrakcją stanowi w nim dinozaur z pustyni Gobi. Od strony ul. Emilii Plater znajduje się wejście do ogromnej Sali Kongresowej, w której odbywają się koncerty znanych artystów. Od strony Alej Jerozolimskich wejdziemy do świetnego Muzeum Techniki. Z jego stałych ekspozycji największym powodzeniem cieszą się wystawy starych gramofonów, samochodów, motocykli. W Pałacu Kultury i Nauki organizowane są także różnego typu targi, np. Międzynarodowe Targi Książki.

2 lutego 2007 r. Pałac został wpisany do rejestru zabytków, a decyzja ta wywołała sprzeciw grupy osób ze świata kultury, nauki i mediów.

Umieszczony powyżej tekst składa się z wiadomości bardzo istotnych, a także dodatkowych, ubarwiających treść artykułu. **Podkreśl informacje, które wydają Ci się ważne. Stwórz notatkę o Pałacu Kultury, w której wykorzystasz podkreślone przez siebie treści. Pamiętaj: pisz na temat, zwięźle i jasno; buduj krótkie zdania i równoważniki; nie cytuj.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Część III

Po przeczytaniu tekstu i obejrzeniu fotografii wykonaj polecenie zamieszczone poniżej.

Czasem palmy wyrastają w samym środku zimy, w bardzo nietypowym dla siebie środowisku. To wcale nie żart czy złudzenie, ale odważny projekt artystyczny.

W grudniu 2002 r. na warszawskim Rondzie de Gaulle'a leżącym na skrzyżowaniu Alej Jerozolimskich i Nowego Świata pojawiła się piętnastometrowa palma. Jej wysoki, solidny, nasączony ciepłym brązem pień wieńczył pióropusz gęstych, powiewających liści.

Pomysł zrodził się z postawionego przez artystkę Joannę Rajkowską żartobliwego początkowo pytania: co by się stało, gdyby jedną z głównych warszawskich ulic obsadzić szpalerem palm? "Pozdrowienia z Alej Jerozolimskich" - bo taki jest tytuł projektu - związane są ze wspomnieniami z podróży Rajkowskiej do Izraela. Rajkowska po prostu pokazała warszawiakom ulicę w niecodziennej odświeżeniu.

Projekt był realizowany przez trzy osoby: autorkę, architekta Michała Rudnickiego i reprezentującą Fundację Instytut Promocji Sztuki Katarzynę Łyszkowicz. Warszawska palma wykonana jest ze sztucznych tworzyw oraz materiałów

naturalnych i zabezpieczona zarówno przed deszczem, mrozem, jak i promieniowaniem UV. Dzięki temu zachowuje świeży wygląd niezależnie od warunków pogodowych.

Drzewo miało stać na warszawskim rondzie przez rok, ale po tym okresie okazało się, że z powodów finansowych i organizacyjnych trzeba szukać innych rozwiązań niż jego likwidacja.

Jednocześnie ku zaskoczeniu autorki i Fundacji za palmą ujęli się warszawiacy. Powstał Komitet Ochrony Palmy, który przy wsparciu *Gazety Wyborczej* podjął walkę o pozostawienie drzewa w miejscu, w którym zapuściło ono swoje sztuczne korzenie.

Palma stała się na tyle ważnym elementem przestrzeni, że ani jej twórcy, ani większość mieszkańców nie wyobraża sobie pustego po niej miejsca.

Palma na Rondzie de Gaulle'a do dzisiaj budzi emocje. Jedni są jej zwolennikami, inni występują przeciw drzewu.

Wyobraź sobie, że należysz do Komitetu Ochrony Palmy albo Organizacji Przeciwników Palmy. Wyraź własne stanowisko w sprawie drzewa stojącego w Alejach Ujazdowskich. Uzasadnij swoje zdanie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Część IV

Przeczytaj poniższe zdania. Określ, jakimi częściami mowy są podkreślone w nich wyrazy. Tam, gdzie to jest możliwe, podaj przypadek gramatyczny lub osobę i czas.

W grudniu 2002 roku na Rondzie de Gaulle'a pojawiła się piętnastometrowa palma. Jej wysoki pień wieńczył pióropusz delikatnie szeleszczących liści.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Część V

Kilka lat temu jedna z warszawskich gazet ogłosiła konkurs pt. "Moje magiczne miejsce w Warszawie". Propozycje czytelników były bardzo zróżnicowane. Oto kilka z nich:

1. Starówka
2. Pijalnia czekolady Wedla przy ul. Szpitalnej
3. ul. Kamienne Schodki na Starym Mieście
4. Park Łazienkowski, itd.

Magiczne miejsce - miejsce, które według Ciebie ma szczególny urok, czar, w którym czujesz się dobrze, z którym wiążą się miłe wspomnienia, skojarzenia, do którego lubisz wracać

Teraz zadanie dla Ciebie. Opisz swoje miejsce magiczne - w Twoim mieście, dzielnicy albo jakiegokolwiek, które nazwałbyś magicznym. Zaprezentuj je, opisz i uzasadnij, dlaczego jest ono dla Ciebie ważne. Masz do dyspozycji stronę A4. Twoja praca nie powinna być krótsza niż $\frac{3}{4}$ strony.

Pochwal się swoimi możliwościami pisarskimi!